

Kombinēts diagnosticējošais darbs diasporas talmācības skolēniem valodas prasmju līmeņa noteikšanai "MĀJĀ UN ĢIMENĒ"

1. Vēro attēlu un atmini stundas tematu!

1.1. Klausies pirmo vārdu un apvelc visus šī vārda burtus ar zilu krāsu!

Klausies otro vārdu un apvelc visus šī vārda burtus ar sarkanu krāsu!

B		Ē	Ļ		H	
V	Š			I	O	
Ņ		K				P
	N		C		D	
F		Ū	Z	R		
A			Ģ		Ķ	J
	L			G		
Č		Ā	T		S	
U	E		E	M		Ž

1.2. Iepazīstini ar vienu no saviem ģimenes locekļiem! Uzraksti šī ģimenes locekļa vārdu un uzvārdu! Lieto gan mazos, gan lielos alfabēta burtus!

2. Klausies vārdus! Parādi attēlā skolotāja nosauktos vārdus pie atbilstīgā priekšmeta!

3. Vēro attēlus! Klausies teikumus un ieraksti pie attēla aplītī atbilstīgā teikuma numuru!

4. Lasi teikumus un ieraksti aplītī atbilstīgo skaitli!

1. Istabā atrodas gulta, skapis, plaukti, krēsls, paklājs un dators.
2. Istabā atrodas gulta, skapis, liels plaukts, viens krēsls, lampa un puķe.
3. Istabā atrodas puķe, lampa, galds, gulta un plaukts.
4. Istabā atrodas paklājs, gulta, divi plaukti, televizors, galds, lampa un dators.

5. Vēro attēlu un pastāsti par to!

6. Lasi tekstu!

Mūsu ģimenē ir pieci cilvēki. Mana māsa un brālis mācās skolā. Es vēl mācos bērnudārzā. Pavasara brīvdienās mēs ar prieku strādājam dārzā un pagalmā. Māsa grābj pērnās lapas. Tētis rok zemi, bet māmiņa ar prieku apkopj puķu dobi. Brāļa pienākums ir sakārtot garāžu. Es palīdzu brālim.

6.1. Aizpildi tabulu! Atzīmē ar X, kādi darbi ir katram ģimenes loceklim!

Darbi	Es	Māmiņa	Tētis	Māsa	Brālis
mācīties					
rakt					
grābt					
strādāt					
apkopt					
sakārtot					
palīdzēt					

6.2. Pastāsti, ko tava ģimene dara brīvdienās!

7. Lasi Ernas Taubes stāstu "Dāvana māmiņai"!

Dāvana māmiņai

Pēteris veikala logā ieraudzīja skaistu kastīti. Tā bija apaļa, ar sarkaniem un baltiem ziedīņiem.

"Tā būs laba, kur ielikt māmiņai Mātes dienas dāvanu," Pēteris priecājās.

Kastīte, kur dāvanu ielikt, viņam tagad bija, bet nebija pašas dāvanas.

"Imants savai māmiņai dāvinās mutautiņus. Inta savam mammucim zeķes, bet Jancis – katlu. Man gribas atrast kaut ko tik skaistu, kas manai māmiņai darītu īstu prieku!"

Pēteris domāja un domāja, bet neko labu nevarēja izdomāt. Klāt bija jau pati pēdējā diena pirms Mātes dienas.

Pēteris sēdēja uz savas mājas sliekšņa, kad durvis atvērās un māmiņa iznāca dārzā.

"Cik te viss ir skaists!" viņa uzsmaidīja Pēterim.

Pēterim pēkšņi iekrita prātā:

"Es zinu, par ko māmiņa priecāsies!"

Vispirms bija jāatrod piemērots puķu podiņš. Pēteris izlavījās uz garāžu, kur glabājās māla podi. Pagāja labs brīdis, līdz atradās podiņš, kas kastītē derēja kā roka cimdiņā.

Nu atlika vairs tikai parunāt ar kaimiņos dzīvojošo Skanuļu kundzi. Viņai bija pats krāšņākais puķu dārzs. Pēteris aizgāja un nopirka puķu stādiņu, ko iestādīt podiņā.

(Pēc: Taube, 2015)

7.1. Lasi jautājumus! Pasvītro tekstā atbildes ar jautājumam atbilstīgo krāsu!

Ko Pēteris ieraudzīja veikalā?

Par ko priecājās zēns?

Ko Pēteris nolēma dāvināt māmiņai?

Kas viņam pēkšņi iekrita prātā?

Ko viņš vispirms izdarīja?

Kas notika tālāk?

7.2. Noraksti teikumu, kas liecina par to, kāpēc Pēteris devās pie Skanuļu kundzes!

8. Izdomā un uzraksti stāsta turpinājumu, atbildot uz šādiem jautājumiem:

Ko Pēteris nopirka pie Skanuļu kundzes?

Ko pēc tam Pēteris darīja?

Kur Pēteris nolika dāvanu?

Ko darīja māmiņa, ieraugot dāvanu?

Kā ģimene svinēja Mātes dienu?

NORĀDĪJUMI SKOLOTĀJAM

Uzdevumi ievietoti lva.classflow.lv vidē interaktīvai darbībai tālmācībā, taču tos iespējams veikt arī tradicionālā veidā.

Diagnosticējošais darbs paredzēts LVA diasporas tālmācības nodarbību skolēniem atkārtotai diagnostikai. Diagnosticējošā darba mērķis ir novērtēt katra skolēna klausītiesprasmī, runātprasmi, lasītprasmi, rakstītprasmi un analizēt viņa valodas attīstības dinamiku mācību gada laikā. Uzdevumi sakārtoti augošā grūtības pakāpē, aptverot visus valoddarbības veidus. Skolotājs skolēniem liek uzdevumus veikt citu pēc cita – tiktāl, cik viņi spēj. Pēc rezultātiem tiek noteikts skolēnu valodas prasmes līmenis.

Diagnosticējošā darba rezultāti tiek izmantoti mācību procesa plānošanai nākamajā mācību gadā.

1. uzdevums.

Ar šī attēla palīdzību skolēnus rosina domāt par nodarbības tematu. Skolotājs sarunas gaitā palīdz skolēniem izvirzīt divus galvenos vārdus MĀJA un ĶIMENE.

Skolotājs nosauc un atkārtot vārdu MĀJA. Skolotājs dod uzdevumu – ar zilu krāsu apvilkt kartītē šī vārda burtus. Pēc tam tāpat ar sarkanu krāsu skolēni apvelk vārda ĶIMENE burtus.

Skolēniem kartīti nosūta kā radošo uzdevumu ar rīkiem.

Veicot šo, kā arī turpmākos uzdevumus, ir iespējams diagnosticēt skolēna prasmi mācību procesā rīkoties ar datoru.

Skolotājs nosūta skolēniem kartīti ar “vārdu plūsmu”, skolēni iesniedz atbildi.

3. uzdevums.

Skolotājs lasa vārdus: logs, kaķis, galds, suns, grāmata, aizkari, lampa, rotaļlietas, glezna, krēsls.

4. uzdevums.

Skolēns klausās skolotāja lasītos teikumus:

1. Ķimenē ir pieci cilvēki.
2. Māmiņai, tētim un bērniem patīk vingrot pie jūras.
3. Kā mēs priecājamies par mazo brālīti!
4. Cik jūra ir skaista vēlā vakarā!
5. Brīvdienās ģimene bieži brauc ar riteņiem.

5. uzdevums.

Ja vienlaikus tiek diagnosticēti vairāki skolēni, katram nepieciešams savs attēls. Diagnostikas darbā vietnē lva.classflow.lv atrodami 7 attēli.

6.1. uzdevums.

Atbildes:

Darbi	Es	Māmiņa	Tētis	Māsa	Brālis
mācīties	X			X	X
rakt			X		
grābt				X	
strādāt	X	X	X	X	X
apkopt		X			
sakārtot					X
palīdzēt	X				

KOMBINĒTA DIAGNOSTICĒJOŠĀ DARBA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Uzd. un kartītes numurs	Kritērijs	Rādītāji	Punktu sistēma*
1. uzd. 1.1. uzd. 3., 4. kartīte	Prasme noteikt skaņām atbilstīgus latviešu valodas burtus.	Prot apvilkt pareizi visus dotā vārda burtus.	2
		Prot apvilkt dažus dotā vārda burtus (ir burtu kļūdas vārdā).	1
		Pazīst tikai dažus burtus.	0.5
1.2. uzd. 5. kartīte	Prasme uzrakstīt vārdu un uzvārdu.	Prot uzrakstīt personas vārdu un uzvārdu, lietojot rakstītos lielos un mazos burtus, prot pareizi rakstīt lielos sākumburtus.	2
		Prot uzrakstīt personas vārdu un uzvārdu, lietojot lielos iespiestos burtus.	1
		Raksta personas vārdu un uzvārdu, lietojot lielos iespiestos burtus, pieļauj kļūdas.	0.5
2. uzd. 6. kartīte, atbilde 7. kartītē	Klausītiesprase un prasme uztvert vārda un attēla savstarpējo saistību.	Prot uztvert dzirdētos vārdus un savienot attēlu ar atbilstīgo skaitli.	2
		Prot daļēji uztvert dzirdētos vārdus un savienot attēlu ar atbilstīgo skaitli (1–3 kļūdas).	1
		Prot daļēji uztvert dzirdētos vārdus un savienot attēlu ar atbilstīgo skaitli (4 un vairāk kļūdu).	0.5

3. uzd. 8. kartīte	Klausītiesprasmē – prasme uztvert attēla saistību ar dzirdēto teikumu.	Prot uztvert attēla saistību ar doto teikumu un veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam.	2
		Prot uztvert attēla saistību ar doto teikumu un daļēji veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam (1 kļūda).	1.5
		Prot uztvert attēla saistību ar doto teikumu un daļēji veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam (2 kļūdas).	1
		Prot daļēji uztvert attēla saistību ar doto teikumu un daļēji veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam (3 vai vairāk kļūdu).	0.5
4. uzd. 9. kartīte	Lasītprasme – prasme uztvert attēla saistību ar lasīto teikumu.	Prot uztvert attēla saistību ar lasīto teikumu un veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam.	2
		Prot uztvert attēla saistību ar lasīto teikumu un daļēji veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam (1 kļūda).	1.5
		Prot uztvert attēla saistību ar lasīto teikumu un daļēji veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam (2 kļūdas).	1
		Prot daļēji uztvert attēla saistību ar lasīto teikumu un daļēji veikt uzdevumu atbilstīgi nosacījumam (3 kļūdas).	0.5
5. uzd. 9.–16. kartīte	Runātprasme un prasme stāstīt par savu pieredzi.	Prot patstāvīgi veidot stāstījuma tekstu.	2
		Prot patstāvīgi veidot stāstījuma tekstu, bet tā struktūra nav precīza, vietām nepieciešami uzvedinoši jautājumi.	1
		Neprot veidot stāstījuma tekstu, ja nav uzvedinošu jautājumu vai citas palīdzības.	0.5
		Neprot veidot stāstījuma tekstu arī ar uzvedinošu jautājumu vai cita veida palīdzību.	0

6. uzd. 6.1. uzd. 17. kartītē	Apzināta lasītprasme, prasme uztvert uzdevuma nosacījumus un aizpildīt tabulu.	Prot apzināti lasīt un pareizi aizpildīt tabulu.	2
		Prot daļēji apzināti lasīt un aizpildīt tabulu (1–2 kļūdas).	1.5
		Prot daļēji apzināti lasīt un aizpildīt tabulu (3–4 kļūdas).	1
		Prot daļēji apzināti lasīt un aizpildīt tabulu (5 un vairāk kļūdu).	0.5
6.2. uzd. 18. kartītē	Runātprasme un prasme savu domu pamatot.	Prot stāstīt par savu pieredzi, ievērojot mutvārdu runas kultūru.	2
		Prot stāstīt par savu pieredzi, atbildot uz jautājumiem vai turpinot nepabeigtos teikumus.	1
		Par savu pieredzi var izteikties tikai dažos vārdos ar skolotāja palīdzību.	0.5
7. uzd. 7.1. uzd. 19.–23. kartīte	Apzināta teksta lasītprasme un prasme uztvert uzdevuma nosacījumus.	Prot uztvert teksta saturu, orientēties tekstā un atrast atbildi uz jautājumiem.	2
		Prot uztvert teksta saturu, daļēji orientēties tekstā un atrast atbildi uz jautājumiem (1–2 kļūdas).	1.5
		Prot uztvert teksta saturu, daļēji orientēties tekstā un atrast atbildi uz jautājumiem (3 kļūdas).	1
		Prot daļēji uztvert teksta saturu, daļēji orientēties tekstā un atrast atbildi uz jautājumiem (vairāk nekā 3 kļūdas).	0.5
7.2. uzd. 24. kartīte	Noraksta prasme.	Prot precīzi atrast teikumu tekstā un to norakstīt.	2
		Prot atrast teikumu tekstā un to norakstīt daļēji precīzi (1–3 kļūdas).	1
		Prot atrast teikumu tekstā ar palīdzību un to norakstīt daļēji precīzi (4 un vairāk kļūdu).	0.5

8. uzd. 25. kartītē	Prasme patstāvīgi veidot tekstu atbilstīgi jautājumiem.	Prot patstāvīgi rakstīt, izmantojot dažādas uzbūves teikumus, ievēro ortogrāfijas un interpunkcijas normas.	2
		Prot patstāvīgi rakstīt vienkāršus teikumus, ir ortogrāfijas kļūdas vārdos (1–4 kļūdas).	1
		Prot patstāvīgi rakstīt vienkāršus teikumus, ir ortogrāfijas kļūdas vārdos (5 un vairāk kļūdu).	0.5
		Neprot patstāvīgi rakstīt teikumus.	0.5

*Norādīto punktu skaitu iespējams diferencēt 0.5 punktu ietvaros, ņemot vērā individuālas situācijas

20–22 punkti – augsts līmenis

12–19 punkti – vidējs līmenis

5–11 punkti – pamatlīmenis

1–4 punkti – iesācēja līmenis

Ja skolēnam ir augsts valodas prasmju līmenis:

- prot klausīšanās laikā uztvert un saprast saziņas temata saturu, atsevišķas detaļas dzirdētajā tekstā un kritiski izvērtēt dzirdēto, ievēro klausītāja kultūru;
- prot atbildēt uz jautājumiem un uzdot dažāda rakstura jautājumus par dažādiem tematiem mutvārdu runā, sazināties ar sarunbiedru par tematu atbilstīgi situācijai, turpināt sarunu pēc savas ierosmes;
- prot veidot tekstu mutvārdu runā par dažādiem tematiem, izmantojot dažādas uzbūves teikumus, mutvārdu runā ievēro runātāja kultūru;
- prot lasīt ar izpratni dažāda veida tekstus, nosaka teksta tematu, galveno domu, prot kritiski analizēt tekstu, atrast vajadzīgo informāciju tekstā un to izmantot atbilstīgi situācijai;
- pazīst visus iespiestos un rakstītos latviešu valodas burtus, prot tos rakstīt;
- prot rakstīt norakstu;
- prot patstāvīgi rakstīt tekstu atbilstīgi tekstveides prasībām;
- ir apguvis ortogrāfijas un interpunkcijas normas.

Ja skolēnam ir vidējs valodas prasmju līmenis:

- prot klausīšanās laikā uztvert un saprast saziņas temata saturu kopumā, atsevišķas detaļas dzirdētajā tekstā, ja runa ir lēna un skaidri artikulēta, starp frāzēm/izteikumiem ir pauzes, nav trokšņa fona, ja tiek runāts literārajā valodā un runas virzība ir skaidri saskatāma;
- prot atbildēt uz jautājumiem un uzdot vienkāršus jautājumus par dažādiem tematiem mutvārdu runā, sazināties ar sarunbiedru ikdienas situācijās, ja saruna ir par pazīstamiem tematiem;

-
- prot veidot tekstu mutvārdu runā par pazīstamiem tematiem, izmantojot vienkāršas uzbūves teikumus;
 - prot lasīt ar izpratni tekstu, kas saistīts ar personīgo interešu loku, un noteikt teksta tematu, galveno domu, atrast vajadzīgo informāciju tekstā;
 - pazīst visus iespiestos un rakstītos latviešu valodas burtus, prot tos rakstīt;
 - prot rakstīt norakstu;
 - prot patstāvīgi uzrakstīt īsu informāciju par dažādiem tematiem;
 - ir daļēji apguvis ortogrāfijas un interpunkcijas normas.

Ja skolēnam ir pamatprasmju līmenis:

- prot klausīšanās laikā uztvert un saprast informāciju, kas saistīta ar ikdienas pieredzi, ja runa ir lēna un skaidri artikulēta, starp frāzēm/izteikumiem ir pauzes, informācijas uztveri atvieglo žesti, mīmika, attēli un cita veida vizuālā informācija;
- prot atbildēt uz vienkāršiem jautājumiem un veidot jautājumus pēc parauga, ja saruna ir par pazīstamiem tematiem, neprot sarunu turpināt pēc savas ierosmes;
- prot lēni lasīt īsu tekstu un saprast vienkāršas uzbūves teksta tematu, ja tajā ir pazīstami vārdi, frāzes un viegli saprotami svešvārdi, kā arī tekstam ir pievienoti attēli;
- pazīst visus iespiestos un rakstītos latviešu valodas burtus, prot tos rakstīt;
- prot rakstīt norakstu;
- prot uzrakstīt īsu informāciju par sevi, rakstīt pazīstamus vārdus vai frāzes;
- ir apguvis vienkāršākās ortogrāfijas un interpunkcijas normas.

Ja skolēnam ir iesācēja līmenis:

- prot klausīšanās laikā uztvert un saprast atsevišķus, bieži lietotus vārdus un frāzes, ja runa ir lēna, skaidri artikulēta, starp frāzēm/izteikumiem ir pauzes, ja uztveri atvieglo žesti, mīmika, attēli un cita veida vizuālā informācija;
- prot atbildēt uz jautājumiem par sevi, izmantojot atsevišķus vārdus, īsas un formālas frāzes (stabilus izteicienus) un žestus;
- prot sekot līdzi priekšā lasītam īsam tekstam un saprast atsevišķus vārdus teikumā vai tekstā, ja informāciju papildina attēli;
- prot pēc parauga uzrakstīt atsevišķus vārdus vai īsas frāzes par sevi.

Diagnostikas darbā izmantotie resursi

Taube, E. Dāvana māmiņai. Anspoka, Z. (2015). *Latviešu valoda 3. klasei. Otrā daļa*. Lielvārde: Lielvārds. 206. – 207. lpp.

1. uzd. attēli

Didaktisko materiālu komplekts pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem latviešu valodas apguvei (2019). Rīga: LVA.

Ģimene: <https://s1.godagimene.lv/cache/4f/5e/4f5e75ad64063267df499003ca6c4543.jpg>

2. uzd. attēli: **Krastiņa, L., Valdmane, L.** (2016). *Atver pasauli!* Rīga: LVA

3. uzd. attēli:

<https://www.bing.com/images/search?q=%C4%A3imene&form=HDRSC2&first=1&cw=1117&ch=637>

<https://www.bing.com/images/search?q=%C4%A3imene&form=HDRSC2&first=1&cw=1117&ch=637>

<https://th.bing.com/th/id/OIP.U7f-bq0JcUhdRBF2WHWvTQHaE8?w=193&h=160&c=7&o=5&pid=1.7>

<https://th.bing.com/th/id/OIP.WTk-LDVvVBKA3lxw7Us6ngHaE7?w=255&h=170&c=7&o=5&pid=1.7>

<https://th.bing.com/th/id/OIP.SD3DeM2LIumkwGHNZ5EqhwHaDd?w=294&h=140&c=7&o=5&pid=1.7>

4. uzd. attēli:

Labdien! Darba lapas latviešu valodas apguvei 1. Pieejams: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2019/10/L1_DL.pdf

5. uzd. attēli:

https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2019/10/L2_DL.pdf

Didaktisko materiālu komplekts pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem latviešu valodas apguvei. (2019). Rīga: LVA.

<https://s3.thingpic.com/images/Jj/rUJ749maUxoZ3C63Zp9tQyYJ.jpeg>

<https://cdn5.vectorstock.com/i/1000x1000/27/24/house-with-rooms-vector-12742724.jpg>

<https://i.piniimg.com/originals/75/e5/3c/75e53c6b33789234b17b3284b444898b.gif>

<https://s2.thingpic.com/images/pA/XMm3njU6hGTUjX2eLLd6ekav.jpeg>

<https://s2.thingpic.com/images/dv/7h8za1tDuA6Dgvm6baCFFXe3.jpeg>